

Inbreng Filomena over kindermishandeling

Het kind zien en blijven luisteren

Rondetafelgesprek Tweede Kamer 28 oktober 2026 | 20 oktober 2026

Kinderen die ernstig geweld meemaken, hebben recht op bescherming en passende hulp. Ook kinderen die getuige zijn van psychisch of fysiek geweld tegen een ouder, zijn slachtoffer. Bij Filomena geven we hen een eigen plek, brengen we deskundigheid samen en blijven we betrokken zolang dat nodig is voor duurzame veiligheid. Wij vragen de Tweede Kamer de voorwaarden te organiseren om deze aanpak landelijk mogelijk te maken.

Wat kinderen nu in de weg zit

(medische)Zorg, jeugdbescherming, politie en justitie werken met verschillende toegangsroutes, taken en besluitmomenten. Informatie blijft versnipperd en expertise rond bijvoorbeeld huiselijk geweld ontbreekt. Onzekerheid over toestemming of beroepsgeheim en het wachten op een volgende beoordeling kunnen het handelen tot bescherming vertragen. Kinderen worden niet altijd gesproken; en vaak blijft het dan bij één gesprek. Overdrachten, wachttijden en afzonderlijke financiering onderbreken de hulp die nodig is. Het ontbreekt niet alleen aan kennis: ook de inrichting van het huidige systeem kan het handelen belemmeren.

Bij intieme terreur kan het patroon van angst, macht en controle na een scheiding doorgaan, ook via kinderen, contactafspraken en procedures. De wens om contact met beide ouders mogelijk te maken vraagt daarom steeds een deskundige beoordeling van de veiligheid en de druk die het kind ervaart. Wat een kind zegt, moet worden begrepen vanuit de omstandigheden waarin het wordt gezegd.

Hoe Filomena met partners het verschil maakt

Filomena is een hoogspecialistisch kennis- en expertisecentrum voor zeer ernstige vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Met het Centrum Seksueel Geweld en het Erasmus MC Sophia Kinderziekenhuis werken we samen binnen Via225. Op deze gezamenlijke locatie verbinden we hoogspecialistische expertise over huiselijk geweld, seksueel geweld en kindermishandeling. Het ziekenhuis brengt medische diagnostiek en specifieke kennis over letsel, ontwikkeling en gezondheid bij en van kinderen in.

Met onze ketenpartners staan we naast het kind en werken we met ouders, gezin en netwerk aan het doorbreken van geweldspatronen. We brengen ervaringen, veiligheidsrisico's, medische en forensische vragen samen. We bepalen wie handelt en welke bescherming en hulp nodig zijn. Gedragswetenschappers en intensief casemanagers bewaken met partners de samenhang en de opvolging van de beschermingsmaatregelen. Het kind wordt betrokken bij keuzes en besluiten; zijn veiligheid bepaalt hoe anderen worden betrokken en op welk moment.

Het huis doet ertoe

Filomena biedt kinderen een herkenbare plek met een warme ontvangst, kindvriendelijke ruimten en vertrouwde begeleiding. Professionals kunnen elkaar direct raadplegen en onderzoek en hulp op elkaar afstemmen. Die verbinding tussen een veilige plek, expertise en een vaste begeleiding is een belangrijk onderdeel van onze aanpak. Filomena is associate member van het Barnahus Network en werkt vanuit de Barnahus-kwaliteitsstandaarden: het kind centraal, deskundigheid bijeen en samenhang tussen onderzoek, bescherming en herstel.

Hoe maak je met elkaar het verschil: blijven luisteren en samen handelen

Een meisje dat langdurig huiselijk geweld had meegemaakt, vertelde aan meerdere instanties in een eerste gesprek dat zij contact met haar vader wilde. Na meerdere gesprekken en door het opbouwen van wederzijds vertrouwen vertelde zij uiteindelijk bang voor haar vader te zijn en geen contact te willen. Ook kwamen zorgen over mogelijk seksueel misbruik naar voren.

Eerdere ervaringen en angst voor de gevolgen van een rechterlijke beslissing hadden haar belemmerd om het eerlijke verhaal te vertellen. Bij Filomena bespraken we met haar wat zij wilde delen en hoe. Met haar en onze partners is haar verhaal zorgvuldig vastgelegd en namen we samen beschermende besluiten over contact en gezag.

Eén gesprek is niet vanzelf het hele verhaal. Wij zien en spreken een kind zo vaak als nodig, deskundig en zonder druk. We beperken onnodige herhaling en houden het kind betrokken bij het proces. Vanaf het eerste contact kijken we naar trauma en de behoefte aan behandeling. Bescherming, steun aan de ouder die veiligheid biedt en inzet richting degene die geweld gebruikt moeten samen bijdragen aan herstel.

Kind Eerst moet dit mogelijk maken

Wij zijn blij met Kind Eerst. Het voorstel kan de bevoegdheden en wettelijke kaders bieden om vanuit het kind te handelen. In onze regio werken we steeds vaker zo samen en zien we dat het werkt. Het faciliteren van de benodigde wettelijke kaders gaat ons helpen om het kind nog beter te begeleiden en te beschermen. Het is nodig om de 48-uursnorm te verduidelijken: snel beoordelen welke onmiddellijke bescherming nodig is en wie handelt. Bij acuut gevaar wachten we niet. Zorgvuldig vervolgonderzoek moet mogelijk blijven; de termijn mag geen druk leggen op het kind om alles binnen twee dagen te vertellen.

Onze vier verzoeken aan de Kamer

1. Verplicht een zelfstandige en deskundige beoordeling vanuit het kind

Borg een snelle, onafhankelijke beoordeling van veiligheid en de eigen ervaringen van het kind. Betrek medische, forensische en traumadeskundigheid. Leer van internationale best practices en borg de Barnahus-kwaliteitsstandaarden in de Nederlandse aanpak: het kind centraal, een zelfstandige en deskundige beoordeling en samenhang tussen onderzoek, bescherming en herstel. Geef professionals de bevoegdheden en wettelijke kaders om deze werkwijze samen uit te voeren en tijdig te handelen.

2. Borg landelijke toegang tot specialistische hulp in een fysiek huis

Organiseer landelijke dekking via regionale specialistische huizen en verbonden partners. Borg de huisvesting, vaste begeleiding, beschikbare expertise en samenwerking structureel. Bouw voort op wat in de praktijk al werkt en borg bestaande praktijken zoals Filomena binnen Via225. Bescherming en hulp mogen niet afhangen van de regio waar een kind woont.

3 Vereenvoudig het systeem en financier de gezamenlijke aanpak

Organiseer hulp rond het kind en zijn omgeving, vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid. Laat afzonderlijke indicaties, overdrachten en financieringsstromen de aanpak niet onderbreken. Zorg ervoor dat we met elkaar de benodigde vervolgstappen naar veiligheid en herstel kunnen organiseren. Maak integrale financiering mogelijk voor de gezamenlijke inzet, behandeling en nazorg, en toets wat kinderen daarvan merken.

4. Kinderen zijn niet alleen een slachtoffer van geweld op het moment dat het geweld zich sec tegen hen richt.

Kinderen binnen vaak jarenlange intense geweldsdynamieken zijn (indirect) ook slachtoffer van geweld. We moeten de gevolgen van intiem terreur op kinderen, als slachtoffer, getuige en geweldsmiddel goed leren herkennen en vervolgens een plek geven in de aanpak.

De knelpunten zijn bekend. Nu moeten we samen handelen, met het belang en de veiligheid van het kind voorop en hulp die doorloopt naar duurzaam herstel.